

Research Paper

Psychometric Properties of the Dating Violence Questionnaire

Mohammad Shadbafi¹, Fatemeh Hamzepour², Mostafa Zarean^{3*}

1. Ph.D. Student of Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Tabriz, Tabriz, Iran.
2. Master of Art in Clinical Psychology, Faculty of Education and Psychology, Alzahra University, Tehran, Iran.
3. Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, University of Tabriz, Tabriz, Iran.

DOI: 10.22034/JMPR.2023.57308.5684

DOR:

URL: https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_17176.html

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Keywords:

Dating Violence,
Reliability, Validity,
Factor Analysis.

Received: 2023/06/27
Accepted: 2023/10/04
Available: 2023/12/21

The purpose of this study was to investigate the psychometric properties of the Dating Violence Questionnaire. In this descriptive-analytical study, 240 students (171 females and 69 males) of Tabriz University were selected by convenience sampling method and completed Dating Violence Questionnaire (DVQ+), Ambivalent Sexism Inventory (ASI) and Relationship Assessment Scale (RAS). Data were analyzed through exploratory and confirmatory factor analysis, calculating Cronbach's alpha coefficient, Pearson's correlation coefficient and investigating construct validity and criterion validity of questionnaire in Spss-24 and Amos-24 software. The results from exploratory and confirmatory factor analysis confirmed the 8-factor model of this questionnaire (with slight changes). The Cronbach's alpha coefficient for the whole questionnaire was 0.94, and for the factors ranged from 0.86 (Humiliation in public) to 0.93 (Humiliation). Also, the criterion validity of the questionnaire was evaluated favorably by correlating it with the Ambivalent Sexism Inventory ($r=0.20$; $p<0.01$) and Relationship Assessment Scale ($r=-0.46$; $p<0.01$), and its construct validity was confirmed by using convergent and divergent validity. According to the obtained results, it can be said that the DVQ+ has desirable psychometric properties and good adaptation in Iranian society. Therefore, this questionnaire can be used for research and clinical purposes in the dating and sexual violence research area.

* Corresponding Author: Mostafa Zarean

E-mail: Zarean@tabrizu.ac.ir

مقایسه اثربخشی زوج‌درمانی هیجان‌مدار و زوج‌درمانی شناختی-رفتاری بر کاهش دلزدگی زناشویی و افسردگی زوجین

محمد شادبافی^۱، فاطمه حمزه‌پور^۲، مصطفی زارعان^{۳*}

۱. دانشجوی دکتری روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

۲. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران.

۳. استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه تبریز، تبریز، ایران.

DOI: 10.22034/JMPR.2023.57308.5684

DOR:

URL: https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_17176.html

چکیده

مشخصات مقاله

هدف از پژوهش حاضر بررسی کفایت روان‌سنجی پرسشنامه خشونت در روابط پیش از ازدواج در جامعه ایرانی بود. در این مطالعه توصیفی-تحلیلی، تعداد ۲۴۰ نفر (۱۷۱ زن و ۶۹ مرد) از دانشجویان دانشگاه تبریز به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شده و به پرسشنامه خشونت در روابط پیش از ازدواج (+DVQ)، پرسشنامه جنسیت زدگی (ASI) و مقیاس ارزیابی رابطه (RAS) پاسخ دادند. تجزیه و تحلیل داده‌ها با تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی، محاسبه ضریب آلفای کرونباخ، ضریب همبستگی پیرسون و بررسی روایی سازه و روایی ملاکی پرسشنامه در نرم‌افزارهای Spss-24 و Amos-24 انجام شد. نتایج حاصل از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی مدل ۸ عاملی این پرسشنامه را (با اندکی تغییر) تأیید کرد. ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۹۴ محاسبه شد و برای عامل‌های ۸ گانه بین ۰/۸۶ (برای تحقیر در جمع) تا ۰/۹۳ (برای تحقیر) در نوسان بود. از طرفی روایی ملاکی پرسشنامه از طریق همبسته کردن آن با پرسشنامه جنسیت زدگی ($p < 0/01$, $r = 0/20$) و با مقیاس ارزیابی رابطه ($p < 0/01$, $r = -0/46$) مطلوب ارزیابی شده و روایی سازه آن با استفاده از روایی همگرا و واگرا مورد تأیید قرار گرفت. بر اساس یافته‌های به دست آمده می‌توان گفت پرسشنامه خشونت در روابط پیش از ازدواج از ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوب و انطباق خوبی در جامعه ایرانی برخوردار است. از این رو این پرسشنامه می‌تواند برای اهداف پژوهشی و بالینی در زمینه روابط پیش از ازدواج و خشونت جنسی مورد استفاده قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها:

خشونت در روابط پیش از ازدواج، پایایی، روایی، تحلیل عاملی.

دریافت شده: ۱۴۰۲/۰۴/۰۷

پذیرفته شده: ۱۴۰۲/۰۷/۲

منتشر شده: ۱۴۰۲/۰۹/۳۰

* نویسنده مسئول: مصطفی زارعان

رایانامه: Zarean@tabrizu.ac.ir

مقدمه

در دهه‌های اخیر از خشونت در روابط پیش از ازدواج به عنوان جدی‌ترین مشکل اجتماعی و رایج‌ترین فرهنگ، اجتماعی و منطقه‌ای یاد شده است. اگرچه بسیاری از جوامع قوانین و سیاست‌های عمومی را با هدف مهار خشونت اجرا کرده‌اند، اما هنوز هم خشونت در روابط پیش از ازدواج یک معضل اجتماعی بسیار شایع و جدی به شمار می‌آید (لارا و گومز-اوروتیا، ۲۰۲۲). خشونت در روابط پیش از ازدواج پدیده‌ای است که در رابطه با طیف وسیعی از رفتارهای پرخطرانه مورد استناد قرار گرفته و تنوع قابل توجهی در علائم و نشانه‌های آن وجود دارد. با این حال از تحقیر، خصومت، بی‌تفاوتی، تهدید، تحمیل الگوهای رفتاری، سرزنش و مهربانی ظاهری به عنوان رایج‌ترین اشکال ابرازگری خشونت یاد شده است (آلونسو^۱ و همکاران، ۲۰۱۲؛ کورتین و گلوکز^۲، ۲۰۲۱؛ فمیا^۳، ۲۰۰۸).

بر اساس آمارهای جهانی حدود ۹۰ درصد قربانیان خشونت در روابط بین دو جنس چه پیش از ازدواج و چه پس از آن، زن و ۱۰ درصد مرد هستند (ساکو^۴، ۲۰۱۸). همچنین یک سوم زنان و ۳ تا ۲۰ درصد مردان در طول زندگی خود از سوی همسر یا نامزدشان مورد خشونت قرار می‌گیرند (گابستر^۵ و همکاران، ۲۰۲۳). همچنین میزان شیوع خشونت علیه زنان از سوی همسر یا نامزدشان از ۳ درصد در کانادا تا ۵۳ درصد در کریباتی^۶ متفاوت است (سازمان بهداشت جهانی^۷، ۲۰۲۱). در مورد میزان شیوع خشونت در روابط پیش از ازدواج در ایران متأسفانه آمار دقیقی وجود ندارد؛ با این حال طبق آمار سازمان بهزیستی در سال ۱۳۹۷ (رستمی و همکاران، ۱۴۰۰)، ۴۹ درصد از زنان ایرانی آزار جنسی و فیزیکی، ۲۶ درصد آزار عاطفی- روانی و کلامی و ۲۲/۲ درصد آزار اجتماعی و اقتصادی دیده‌اند. همچنین ۷۱ درصد زنانی که مورد خشونت قرار گرفته‌اند از مدت زندگی زناشویی آنها بیش از ۵ سال نمی‌گذرد.

اغلب مطالعاتی که پیامدهای منفی خشونت در روابط را بررسی کرده‌اند بر روابط رسمی و پس از ازدواج تأکید داشته‌اند؛ با این حال بخشی از این خشونت‌ها در بستر روابط پیش از ازدواج رخ می‌دهد و عموماً مورد غفلت قرار می‌گیرد. به طور کلی خشونت در روابط پیش از ازدواج دارای عواقب فردی و اجتماعی متعددی است. حداقل پیامدهای ناشی از این نوع خشونت، ناتوانی در برقراری روابط اجتماعی (پپلر^۸، ۲۰۱۲)، ضعف در خودپنداره و داشتن تصور منفی از خود (آلپ ییلماز و سنیر تاپلاک^۹، ۲۰۲۱)، عملکرد تحصیلی پایین (مرتز^{۱۰} و همکاران، ۲۰۱۶)، انزوای اجتماعی، ترس و اضطراب

(بورخام^{۱۱} و همکاران، ۲۰۲۳)، افسردگی و مهم‌تر از همه تداوم خشونت (تاگت و مونیرو^{۱۲}، ۲۰۱۹) است. خشونت در روابط از نظر اجتماعی-اقتصادی نیز هزینه‌های زیادی در پی دارد که بخشی از آنها (شامل هزینه‌های پزشکی، پلیس، دستگاه قضایی و خدمات اجتماعی) به صورت مستقیم و بخشی به صورت غیرمستقیم و از طریق افزایش مرگ و میر، افزایش مرگ ناشی از قتل و خودکشی، مصرف الکل و مواد مخدر، اختلال افسردگی و کاهش مشارکت نیروی کار ایجاد می‌شوند (ولبی^{۱۳}، ۲۰۰۴؛ لو^{۱۴} و همکاران، ۲۰۲۲؛ دوآن^{۱۵}، ۲۰۱۲؛ آمس^{۱۶} و همکاران، ۲۰۱۴).

با توجه به پیامدهای خشونت در روابط پیش از ازدواج، در سال‌های اخیر تلاش‌های گسترده‌ای از سوی محققان برای یافتن روش‌های مؤثر و راهبردهای پیشگیری از گسترش این نوع از خشونت‌ها انجام شده که طراحی ابزار اندازه‌گیری خشونت در روابط پیش از ازدواج یکی از خطوط عمده پژوهشی در این حیطه بوده است (تارینو-کونسیرو^{۱۷} و همکاران، ۲۰۲۳). مرور پیشینه پژوهشی نشان می‌دهد تاکنون، دست کم پنج ابزار برای اندازه‌گیری خشونت در روابط پیش از ازدواج تدوین و اعتبارسنجی شده‌اند که عبارتند از پرسشنامه تعارض در روابط دوست‌یابی نوجوانان و جوانان (CADRI)؛ ولف^{۱۸} و همکاران، ۲۰۰۱؛ پرسشنامه خشونت در روابط پیش از ازدواج (DVQ)؛ رودریگز-فرانکو^{۱۹} و همکاران، ۲۰۱۰؛ پرسشنامه خشونت روان‌شناختی در روابط پیش از ازدواج (PDV-Q)؛ اورنا^{۲۰} و همکاران، ۲۰۱۵؛ پرسشنامه خشونت در روابط پیش از ازدواج نوجوانان (VADRI)؛ آزیپتیرت^{۲۱} و همکاران، ۲۰۱۷ و پرسشنامه خشونت در روابط پیش از ازدواج نوجوانان دختر (VIFFA)؛ لویی و وزینا^{۲۲}، ۲۰۰۹. دو مورد از این ابزارها (CADRI و DVQ) به دلیل داشتن ویژگی‌های روان‌سنجی مطلوب و ترجمه به زبان‌های مختلف رواج بیشتری دارند.

پرسشنامه CADRI از ۲۵ گویه تشکیل شده و تعارض در روابط دوست‌یابی نوجوانان و جوانان را در پنج حوزه رفتارهای تهدیدآمیز، سوءاستفاده در رابطه، سوءاستفاده فیزیکی، سوءاستفاده جنسی و آزار عاطفی کلامی ارزیابی می‌کند. این پرسشنامه به زبان‌های انگلیسی و اسپانیایی ترجمه شده و روایی و پایایی آن در نمونه‌های کانادایی، اسپانیایی و مکزیکی تأیید شده است (بنیتز-مونوز و مونوز-باندرا^{۲۳}، ۲۰۱۴؛ فرناندز-فرتس^{۲۴} و همکاران، ۲۰۰۶؛ هوکودا^{۲۵} و همکاران، ۲۰۰۶؛ ولف و همکاران، ۲۰۰۱). پرسشنامه DVQ نیز از ۴۲ گویه تشکیل شده و خشونت در روابط پیش از ازدواج را در ۸ حوزه تهدید به جدایی، تحقیر، خشونت جنسی، اجبار، خشونت فیزیکی، تمسخر

14. Walby
15. Luo
16. Doan
17. Ames
18. Tarríño-Concejero
19. Wolfe
20. Rodríguez-Franco
21. Ureña
22. Aizpitarte
23. Lavoie & Vèzina
24. Benitez Muñoz & Muñoz Bandera
25. Fernández-Fuertes
26. Hokoda

1. Lara & Gómez-Urrutia
2. Alonso
3. Courtain & Glowacz
4. Femenia
5. Sacco
6. Gabster
7. Kiribati
8. World Health Organization
9. Pepler
10. Alp Yilmaz & Şener Taplak
11. Martz
12. Burcham
13. Taquette & Monteiro

برای این منظور پس از اخذ مجوزهای لازم از دانشگاه تبریز و مراجعه به دانشکده‌های مختلف این دانشگاه، نسبت به انتخاب افراد نمونه و توزیع پرسشنامه‌ها اقدام شد. همچنین برای جمع‌آوری بخشی از داده‌ها از فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی بهره گرفته شد و شرکت کنندگان با ابراز تمایل برای شرکت در این پژوهش به عنوان نمونه مورد مطالعه در نظر گرفته شدند. به منظور بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه خشونت در روابط پیش از ازدواج (DVQ^+)، از رهنمودهای لازم برای هنجاریابی ابزارها در فرهنگ‌های مختلف استفاده شد (جرسینگ^۶ و همکاران، ۲۰۱۰). بر این اساس ابتدا مقیاس از سوی دو متخصص روانشناسی بالینی به زبان فارسی ترجمه گردید. در گام دوم، ترجمه فارسی از سوی یکی از اساتید گروه زبان انگلیسی مسلط به واژه‌های تخصصی روان‌شناسی، به زبان انگلیسی ترجمه متقابل شده و سپس از سوی یکی از متخصصان مترجمی زبان انگلیسی با نسخه اصلی مقیاس مطابقت داده شد. در گام سوم، ترجمه نهایی از سوی نویسندگان برای قابل فهم بودن مقیاس بررسی شد. جهت انجام مرحله چهارم و دستیابی به نسخه فارسی نهایی، ترجمه به دست آمده از پرسشنامه خشونت در روابط پیش از ازدواج (DVQ^+)، به همراه پرسشنامه جنسیت زدگی (ASI) و مقیاس ارزیابی رابطه (RAS) در اختیار افراد نمونه قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌ها با انجام تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی، محاسبه ضریب آلفای کرونباخ، ضریب همبستگی پیرسون و بررسی روایی سازه و روایی ملاکی مقیاس در نرم‌افزارهای SPSS 24 و AMOS 24 انجام شد.

ابزار پژوهش

پرسشنامه خشونت در روابط پیش از ازدواج (DVQ^+): این پرسشنامه یک ابزار خود گزارشی ۴۶ گویه‌ای است که از سوی لارا و همکاران (۲۰۲۱) جهت ارزیابی فراوانی تجربه قربانی شدن در روابط زوجین در یک ماه گذشته ایجاد شده است. در حقیقت این پرسشنامه یک نسخه گسترش یافته از پرسشنامه خشونت در روابط ۴۲ گویه‌ای است که پیش‌تر از سوی رودریگز-فرانکو و همکاران (۲۰۱۰) برای جوامع اسپانیایی طراحی شده بود. نسخه ۴۶ گویه‌ای این پرسشنامه همانند نسخه ۴۲ گویه‌ای شامل هشت خرده مقیاس تهدید به جدایی، تحقیر، خشونت جنسی، اجبار، خشونت فیزیکی، تمسخر جنسیتی، خشونت ابزاری و خشونت عاطفی است و نمره‌گذاری آن بر اساس مقیاس لیکرت پنج‌درجه‌ای از ۰ (هرگز) تا ۴ (به طور مداوم) صورت می‌گیرد. نتایج پژوهش لارا و همکاران (۲۰۲۱) حاکی از آن است که پرسشنامه ۴۶ گویه‌ای در مقایسه با پرسشنامه ۴۲ گویه‌ای از شاخص‌های روان‌سنجی مطلوب‌تری برخوردار بوده و میزان آلفای کرونباخ گزارش شده برای خرده مقیاس‌های آن بین ۰/۶۶ تا ۰/۸۶ قرار دارد. در حالی که این میزان برای پرسشنامه ۴۲ گویه‌ای بین ۰/۵۵ تا ۰/۸۶ گزارش شده است.

مقیاس ارزیابی رابطه (RAS): یک نسخه خود گزارش دهی ۷ گویه‌ای است که از سوی هندریک^۸ (۱۹۸۸) برای ارزیابی رضایت از روابط طراحی

جنسیتی، خشونت ابزاری و خشونت عاطفی اندازه‌گیری می‌کند. در حال حاضر نسخه‌های اسپانیایی، انگلیسی و ایتالیایی DVQ موجود بوده و روایی و پایایی آن بر روی نمونه‌های اسپانیایی، مکزیکی، آرژانتینی، ایتالیایی و آمریکایی تأیید شده است (رودریگز-فرانکو و همکاران، ۲۰۱۰؛ پرساگی^۱ و همکاران، ۲۰۱۵؛ لویز-سپرو^۲ و همکاران، ۲۰۱۶). مزیتی که DVQ نسبت به CADRI و سایر ابزارهای مشابه دارد این است که DVQ بین راهبردهای آشکار و ظریف خشونت تمایز قائل شده و کنترل اجباری را به عنوان یک مقیاس جداگانه اندازه‌گیری می‌نماید. با این حال استفاده از DVQ به دلیل پایایی کم خرده مقیاس‌های خشونت ابزاری و خشونت عاطفی با محدودیت مواجه است (مارتینز-گومز^۳ و همکاران، ۲۰۲۱؛ رودریگز-فرانکو^۴ و همکاران، ۲۰۲۲). به منظور حل این مشکل لارا و لویز-سپرو^۵ (۲۰۲۱) با ایجاد تغییراتی در پرسشنامه اصلی و اضافه کردن ۴ گویه جدید فرم گسترش یافته پرسشنامه را ایجاد کردند. به اعتقاد لارا و همکاران (۲۰۲۱) پرسشنامه ۴۶ گویه‌ای (DVQ^+) در مقایسه با پرسشنامه ۴۲ گویه‌ای (DVQ) از شاخص‌های روان‌سنجی مطلوب‌تری برخوردار بوده و ابزاری مناسب برای شناسایی و پیشگیری از خشونت در روابط پیش از ازدواج محسوب می‌شود. تارینو-کونسیرو و همکاران (۲۰۲۳) نیز پرسشنامه DVQ^+ را از نظر ساختار عاملی و شاخص‌های برازش مناسب‌تر از نسخه‌های قبلی (DVQ) ارزیابی کردند.

با توجه به پیشینه مطرح شده و با در نظر گرفتن نرخ روبه رشد خشونت در روابط پیش از ازدواج در کشورمان و نگرانی‌هایی که این پدیده برای خانواده‌ها و متصدیان نظام سلامت به وجود آورده، انجام پژوهش در زمینه خشونت در روابط پیش از ازدواج از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با این وجود، متأسفانه روابط پیش از ازدواج و مسائلی مثل خشونت در این روابط کمتر مورد توجه محققان ایرانی قرار گرفته و معدود پژوهش‌های انجام شده نیز بیشتر به بررسی خشونت خانگی پرداخته‌اند که علت آن را می‌توان نبود ابزار اختصاصی و دقیق برای سنجش خشونت در روابط پیش از ازدواج دانست. به همین جهت تدوین و دسترسی به ابزاری مناسب جهت شناسایی این پدیده آسیب زا، ضروری به نظر می‌رسد. لذا با توجه به کارایی بیشتر پرسشنامه (DVQ^+) در مقایسه با ابزارهای مشابه و عدم ترجمه این ابزار به زبان فارسی، پژوهش حاضر با هدف بررسی کفایت روان‌سنجی پرسشنامه خشونت در روابط پیش از ازدواج در نمونه‌ای از جوانان ایرانی انجام شد.

روش

جامعه مورد بررسی در این پژوهش کلیه دانشجویان دانشگاه تبریز در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بودند که بنا بر آمار ارائه شده از سوی اداره کل آموزش دانشگاه حجم این جامعه برابر با ۲۴۰۰۰ نفر بود. از این جامعه آماری با توجه به تعداد گویه‌های پرسشنامه خشونت در روابط پیش از ازدواج و با در نظر گرفتن حداقل ۵ آزمودنی برای هر گویه بر اساس نظر کلاین^۶ (۲۰۱۳) تعداد ۲۴۰ نفر (۱۷۱ زن و ۶۹ مرد) به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند.

1. Presaghi
2. López-Cepero
3. Martínez-Gómez
4. Rodríguez-Franco

5. Lara & López-Cepero
6. Kline
7. Gjersing
8. Hendrick

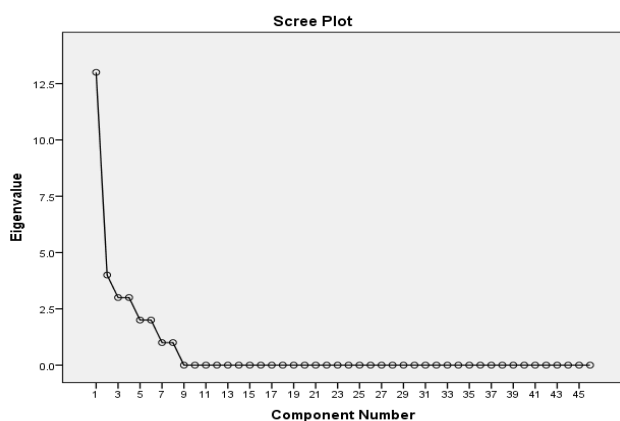
در روابط پیش از ازدواج ($23/68 \pm 25/16$)، جنسیت زدگی ($12/30 \pm 57/07$) و رضایت از روابط ($23/23 \pm 3/90$) محاسبه شده است.

در ادامه برای ارزیابی ساختار عاملی پرسشنامه DVQ^+ ابتدا از روش تحلیل عاملی اکتشافی، با کاربرد روش استخراج مؤلفه‌های اصلی و چرخش واریماکس استفاده شد. در جدول ۲ نتایج آزمون‌های کایز-مهیر-اولکین (KMO)^۳ و کرویت بارتلت^۴ برای تعیین کفایت حجم نمونه ارائه شده است.

جدول ۲: آزمون KMO و بارتلت برای تعیین کفایت حجم نمونه

آزمون KMO برای کفایت حجم نمونه	کای اسکوتر	۰/۸۷۰
۸۷۴۱/۱۹	Df	۱۰۳۵
آزمون کرویت بارتلت	سطح معنی داری	۰/۰۰۰

جدول ۲ نشان داد، نمونه مورد مطالعه در اجرای پژوهش کفایت داشت ($KMO = 0.87$). آزمون کرویت بارتلت که توان داده‌های پژوهش برای استخراج یک ساختار عاملی خاص را نشان می‌دهد نیز معنی‌دار بود ($P = 0.000$, $Chi-square = 8741.19$). در شکل ۱ نمودار صخره‌ای عامل‌های استخراج شده با مقدار ویژه بالاتر از ۱ مشاهده می‌شود.

شکل ۱: نمودار صخره‌ای مؤلفه‌های استخراج شده پرسشنامه

نتایج به دست آمده از تحلیل عاملی اکتشافی به یک راه‌حل ۸ عاملی رسید که ۷۱/۱۹ درصد از واریانس پرسشنامه را تبیین می‌نمود. عوامل بر اساس محتویات خود و با توجه به مبانی پژوهشی تحقیر (عامل ۱) تهدید به جدایی (عامل ۲)، خشونت جنسی (عامل ۳)، اجبار (عامل ۴)، خشونت ابزاری (عامل ۵)، خشونت عاطفی (عامل ۶)، خشونت فیزیکی (عامل ۷) و تحقیر در جمع (عامل ۸) نام‌گذاری شدند. بارهای عاملی هر کدام از گویه‌ها بر روی عوامل ۸ گانه، واریانس تبیین شده توسط هر عامل و همسانی درونی هر کدام از آنها با کاربرد آلفای کرونباخ در جدول ۳ گزارش شده است.

شده است. نمره‌گذاری این مقیاس بر اساس طیف پنج‌درجه‌ای لیکرت از ۱ (کم) تا ۵ (خیلی زیاد) صورت می‌گیرد. حداقل نمره در این پرسشنامه ۷ و حداکثر نمره ۳۵ بوده و کسب نمرات بالاتر نشان دهنده میزان رضامندی بیشتری از رابطه می‌باشد. در مطالعه هندریک و همکاران (۱۹۹۸) همبستگی این مقیاس با مقیاس رضایت زناشویی کانزاس برای زنان ۰/۷۴ و برای مردان ۰/۶۴ گزارش شده است. همچنین واگن و متیاستیک بایر^۱ (۱۹۹۹) پایایی این مقیاس را ۰/۹۱ گزارش کرده‌اند. مقیاس ارزیابی رابطه در ایران از سوی دهشیری و موسوی (۱۳۹۵) ترجمه و اعتباریابی شده و ضریب همسانی درونی آن به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۸ به دست آمده است.

پرسشنامه جنسیت زدگی (ASI): یک پرسشنامه ۲۲ گویه‌ای است که از سوی گلیک و فیسک^۲ (۱۹۹۶) به منظور ارزیابی تبعیض جنسی طراحی شده است. پرسشنامه مزبور شامل دو زیرمقیاس جنسیت زدگی خصمانه و جنسیت زدگی مراقبت کننده است و نمره‌گذاری آن بر اساس مقیاس لیکرت ۶ درجه‌ای از ۰ (کاملاً مخالفم) تا ۵ (کاملاً موافقم) صورت می‌گیرد. گلیک و همکاران (۱۹۹۶) پایایی آزمون-بازآزمون پرسشنامه را به ترتیب ۰/۸۶ و ۰/۸۹ و همسانی درونی آن را به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۲ و ۰/۹۵ گزارش کرده‌اند. پرسشنامه جنسیت زدگی در ایران از سوی سروفند (۱۳۹۲) ترجمه و اعتباریابی شده و پایایی آن به روش آلفای کرونباخ به ترتیب برای مقیاس کل ۰/۸۳ و برای خرده مقیاس‌های جنسیت زدگی خصمانه ۰/۸۰ و جنسیت زدگی مراقبت کننده ۰/۷۷ محاسبه شده است.

یافته‌ها

در جدول ۱ شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش به استناد میانگین و انحراف معیار ارائه شده است.

جدول ۱: میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش

متغیر	عامل	میانگین	انحراف معیار
	تحقیر	۴/۹۸	۷/۰۹
	تهدید به جدایی	۶/۳۶	۶/۷۱
	خشونت جنسی	۳/۱۹	۴/۹۷
	اجبار	۳/۶۰	۵/۱۰
خشونت در روابط پیش از ازدواج	خشونت ابزاری	۱/۵۳	۳/۷۰
	خشونت عاطفی	۴/۱۸	۴/۴۹
	خشونت فیزیکی	۰/۹۰	۲/۴۵
	تحقیر در جمع	۰/۵۵	۱/۳۸
	تمره کل	۲۵/۱۶	۲۳/۶۸
جنسیت زدگی	تمره کل	۵۷/۰۷	۱۲/۳۰
رضایت از روابط	تمره کل	۲۳/۲۳	۳/۹۰

مندرجات جدول ۱ نشان می‌دهد تهدید به جدایی و تحقیر در جمع به ترتیب دارای بیشترین و کمترین میانگین در بین عامل‌های خشونت در روابط پیش از ازدواج هستند. از طرفی بیشترین و کمترین انحراف معیار در بین عامل‌های خشونت در روابط پیش از ازدواج به ترتیب به تحقیر و تحقیر در جمع اختصاص دارد. همچنین میانگین و انحراف معیار نمرات کلی خشونت

3. Kaiser-Meyer-Olkin
4. Kervit Bartlett test

1. Vaughn & Matyastik Baier
2. Glick & Fiske

جدول ۳: تحلیل مؤلفه‌های اصلی با چرخش واریماکس برای مدل ۸ عاملی مقیاس

شماره گویه	عامل ۱	عامل ۲	عامل ۳	عامل ۴	عامل ۵	عامل ۶	عامل ۷	عامل ۸
۲۷	۰/۸۵۰							
۳۵	۰/۸۱۷							
۴۱	۰/۷۸۸							
۴۰	۰/۷۸۱							
۱۹	۰/۷۵۴							
۲۳	۰/۷۲۸							
۱۱	۰/۷۰۱							
۱۵	۰/۶۸۸							
۳	۰/۶۵۷							
۳۱	۰/۶۰۷							
۱۴	۰/۷۹۹							
۳۰	۰/۷۷۸							
۶	۰/۷۷۸							
۳۳	۰/۷۴۰							
۳۲	۰/۷۱۰							
۳۷	۰/۶۸۵							
۲۲	۰/۶۴۹							
۳۹	۰/۸۶۲							
۱۸	۰/۸۴۶							
۲	۰/۸۲۵							
۲۶	۰/۸۰۲							
۱۰	۰/۷۶۱							
۳۴	۰/۶۲۱							
۳۸	۰/۸۳۱							
۱۷	۰/۸۰۷							
۲۵	۰/۸۰۲							
۴۲	۰/۷۲۸							
۹	۰/۷۱۷							
۱	۰/۶۷۵							
۴۵	۰/۹۴۳							
۴	۰/۹۲۵							
۴۶	۰/۸۵۱							
۲۸	۰/۸۴۹							
۱۲	۰/۷۶۱							
۴۳	۰/۷۳۵							
۱۶	۰/۷۲۶							
۸	۰/۷۰۹							
۲۴	۰/۶۹۳							
۴۴	۰/۶۷۹							
۲۱	۰/۸۷۶							

۵	۰/۸۳۷							
۱۳	۰/۸۱۵							
۲۰	۰/۷۹۱							
۲۹	۰/۷۵۰							
۷	۰/۸۹۵							
۳۶	۰/۸۷۳							
واریانس	۲۹/۵۶	۹/۰۹	۷/۴۵	۶/۶۴	۶/۳۰	۴/۹۱	۴/۰۶	۳/۱۸
تعیین شده								
همبستگی	۰/۹۳	۰/۹۱	۰/۹۲	۰/۸۹	۰/۹۲	۰/۸۷	۰/۸۹	۰/۸۶
درونی خرده								
مقیاس								

نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که آلفای کرونیخ مرتبط با هر ۸ خرده مقیاس در حد قابل قبول است. همچنین آلفای کل برابر ۰/۹۴ به دست آمد که حکایت از اعتبار مطلوب مقیاس دارد. علاوه بر این همه مقیاس‌ها بالاترین بارهای خود را بر روی عامل تعیین شده نشان دادند و اندازه‌های عامل مربوطه بزرگ و در محدوده‌ی ۰/۶۱ تا ۰/۹۴ قرار داشتند. ماتریس همبستگی بین عامل‌های کشف شده در جدول ۴ آمده است.

جدول ۴: ماتریس همبستگی بین عامل‌های اکتشافی

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
۱ تحقیر	۱							
۲ تهدید به جدایی	۰/۴۸**	۱						
۳ خشونت جنسی	۰/۴۰**	۰/۵۰**	۱					
۴ اجبار	۰/۳۷**	۰/۳۹**	۰/۳۰**	۱				
۵ خشونت ابزاری	۰/۲۱**	۰/۱۰	۰/۱۱	۰/۱۶*	۱			
۶ خشونت عاطفی	۰/۵۵**	۰/۵۶**	۰/۳۷**	۰/۴۲**	۰/۱۳**	۱		
۷ خشونت فیزیکی	۰/۳۰**	۰/۲۱**	۰/۲۵**	۰/۲۹**	۰/۲۱**	۰/۲۱**	۱	
۸ تحقیر در جمع	۰/۳۱**	۰/۲۱**	۰/۱۸**	۰/۱۸**	۰/۰۸	۰/۳۲**	۰/۱۸**	۱

نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد روابط دوسویه بین اکثر مؤلفه‌های خشونت در روابط پیش از ازدواج (به جز همبستگی خشونت ابزاری با مؤلفه‌های تهدید به جدایی، خشونت جنسی و تحقیر در جمع) مثبت و معنادار است. در ادامه با هدف ارزیابی بیش‌تر ساختار هشت عاملی اکتشافی شده، از روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد. در مدل طراحی شده فرض بر این است که هرکدام از عوامل که به واسطه گویه‌های مربوط به خود شناسایی می‌شوند، می‌توانند عامل مرتبه بالاتری را بازنمایی کنند. الگوی ساختاری برای مدل ۸ عاملی در شکل ۲ نشان داده شده است. در مدل مربوطه تمامی مسیرها در سطح ۰/۰۱ معنی‌دار هستند. همچنین شاخص‌های برازش به دست آمده برای الگوی ساختاری ۸ عاملی برابر $X^2 = 2346/32$ ، $P = 0/01$ ، $df = 961$ ، $RMSEA = 0/078$ ، $CFI = 0/83$ ، $TLI = 0/82$ و $\chi^2/df = 2/44$ است که حاکی از برازش نسبتاً قابل قبول مدل می‌باشد و تا حد زیادی شاخص‌های برازش به مقادیر بحرانی بسیار نزدیک می‌باشند.

جدول ۶: روایی همگرا و واگرا

	۱	۲	۳
۱ خشونت روابط	۱		
۲ جنسیت زندگی	۰/۲۰**	۱	
۳ رضایت از روابط	-۰/۴۶**	-۰/۱۰۷	۱

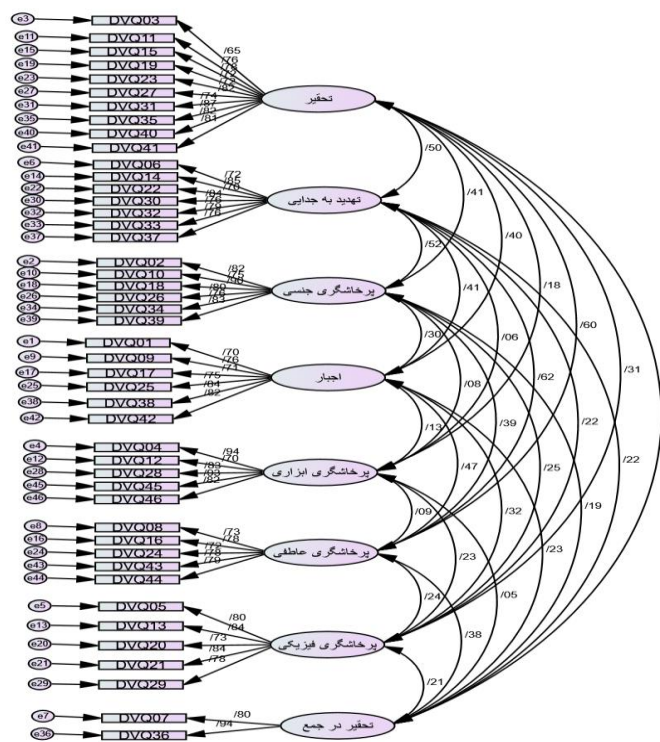
نتایج جدول ۶ نشان می‌دهد بین خشونت در روابط پیش از ازدواج با جنسیت زندگی رابطه مثبت و معنادار و بین خشونت در روابط پیش از ازدواج با رضایت از روابط رابطه منفی و معنادار وجود دارد. با توجه به این نتایج می‌توان گفت پرسشنامه DVQ+ از روایی ملاک قابل قبولی نیز برخوردار است.

بحث و نتیجه گیری

این مطالعه با هدف بررسی کفایت روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه خشونت در روابط پیش از ازدواج (DVQ+) انجام شد. یافته‌ها نشان داد که پرسشنامه مزبور دارای ساختار هشت عاملی و با ویژگی‌های روان‌سنجی مناسب است که تا حد زیادی همسو با فرم اصلی (لارا و همکاران، ۲۰۲۱) می‌باشد. تنها تفاوت مشاهده شده به ادغام دو عامل تحقیر و تمسخر جنسیتی ذیل عامل تحقیر و ایجاد یک عامل جدید به نام تحقیر در جمع بر اساس گویه‌های ۷ و ۳۶ عامل تحقیر مربوط است.

در تبیین ادغام دو عامل تحقیر و تمسخر جنسیتی می‌توان گفت عنصر مشترکی که در هر دو عامل وجود دارد تحقیر فرد در بستر روابط شخصی و بدون حضور شخص ثالث است؛ فارغ از اینکه موضوع تحقیر جنسیت فرد باشد یا اعتقاداتش و یا طبقه اجتماعی- اقتصادی که به آن تعلق دارد. این امر با توجه به ساختار و تفاوت فرهنگی بین کشور ایران با کشورهای اروپایی و آمریکایی قابل توجیه به نظر می‌رسد؛ چراکه در کشور ایران هویت جنسیتی، فردی، خانوادگی، قومی، مذهبی و اعتقادات فرد درهم تنیده هستند (خواجهنوری و پرنیان، ۱۳۹۴) و تحقیر یا توهین به هر یک از عوامل فوق تا حد زیادی معنای مشابهی برای فرد دارد. به همین جهت قرار گرفتن گویه‌های مرتبط با این عوامل ذیل یک عامل مشترک منطقی است. در تبیین ایجاد عامل تحقیر در جمع می‌توان به بحث تفاوت فرهنگی اشاره کرد. بررسی‌ها نشان می‌دهد در کشورهای دارای فرهنگ جمع‌گرا تحقیر فرد در انظار عمومی و در حضور شخص ثالث معنای متفاوتی با تحقیر فرد در فرهنگ‌های فردگرا دارد (گروودیموس، ۲۰۲۲). با توجه به اینکه کشور ایران در مقایسه با کشورهای اروپایی و آمریکای لاتین یک کشور جمع‌گرا محسوب می‌شود، بنابراین منطقی است که تحقیر شدن یک فرد از سوی شریک زندگی‌اش در جمع معنای متفاوتی از تحقیر شدن او در روابط شخصی‌شان دارد.

نتایج حاصل از تحلیل عاملی نشان داد که تمام گویه‌های نسخه اصلی مقیاس در نسخه فارسی حفظ شده است؛ که نشان از سودمندی پرسشنامه در کاربردهای عملی و مطالعات پژوهشی در زمینه خشونت در روابط پیش از ازدواج دارد. ضریب همسانی درونی پرسشنامه برای عوامل هشت‌گانه بین

شکل ۲: الگوی ساختاری مدل ۸ عاملی

نتایج بررسی پایایی و روایی مدل ۸ عاملی استخراج شده در جدول ۵ ارائه شده است. مندرجات جدول ۵ نشان می‌دهد مقدار پایایی ترکیبی (CR) محاسبه شده برای تمامی عامل‌های اکتشافی بزرگ‌تر از ۰/۷۰ است که بیانگر پایایی مناسب سازه‌ها می‌باشد. از طرفی با توجه به اینکه میانگین واریانس استخراج شده (AVE) برای سازه‌های مکنون بزرگ‌تر از ۰/۵۰ بوده و همچنین کوچک‌تر از شاخص پایایی ترکیبی (CR) می‌باشد بنابراین سازه‌های به دست آمده از روایی همگرای قابل قبولی برخوردار هستند. همچنین با توجه به اینکه مقادیر میانگین واریانس استخراج شده (AVE) نسبت به حداکثر واریانس مشترک (MSV) و میانگین واریانس مشترک (ASV) بیشتر است روایی افتراقی سازه‌های مذکور نیز تأیید می‌شود.

جدول ۵: روایی و پایایی عامل‌های اکتشافی

عامل اکتشافی	CR	AVE	MSV	ASV
تحقیر	۰/۹۴	۰/۵۹	۰/۳۶	۰/۱۷
تهدید به جدایی	۰/۹۱	۰/۶۰	۰/۳۹	۰/۱۷
خشونت جنسی	۰/۹۲	۰/۶۶	۰/۲۸	۰/۱۱
اجبار	۰/۸۹	۰/۵۸	۰/۲۲	۰/۱۲
خشونت ابزاری	۰/۹۳	۰/۷۲	۰/۰۵	۰/۰۲
خشونت عاطفی	۰/۸۷	۰/۵۸	۰/۳۹	۰/۱۹
خشونت فیزیکی	۰/۹۰	۰/۶۴	۰/۱۱	۰/۰۷
تحقیر در جمع	۰/۸۶	۰/۷۶	۰/۱۴	۰/۰۶

برای بررسی روایی ملاکی پرسشنامه DVQ+، همبستگی آن با جنسیت زندگی و رضایت از رابطه به شرح جدول ۶ محاسبه شد.

بر پرسشنامه و در جامعه غیر بالینی بوده و هرگونه استنباط علت و معلولی از آن اشتباه است؛ بنابراین از محدودیت‌های اصلی این پژوهش، عدم مقایسه این سازه در جمعیت بالینی و همچنین عدم ارزیابی ارتکاب به خشونت بود؛ بر این اساس پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی، پرسشنامه DVQ⁺ در جمعیت‌های بالینی نیز مورد بررسی قرار گیرد. همچنین پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده، سایر جنبه‌های روان‌سنجی پرسشنامه نظیر پایایی آزمون-بازآزمون و روایی محتوایی آن برای تطابق هرچه بیشتر با فرهنگ ایرانی مورد بررسی قرار گیرند.

منابع

- خواججه‌نوری، بیژن؛ پرنیان، لیلا (۱۳۹۴). مطالعه رابطه جهانی شدن فرهنگی و هویت اجتماعی (مطالعه موردی: زنان شهر کرمانشاه). *جامعه‌شناسی کاربردی*، ۲۶(۱): ۶۵-۸۴.
- دهشیری، غلامرضا؛ موسوی، سیده فاطمه (۱۳۹۵). خصوصیات روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس سنجش رابطه بین زوجین. *خانواده پژوهی*، ۱۲(۱): ۱۴۱-۱۵۴.
- رستمی، شیدا؛ نوابخش، مهرداد؛ حقیقتیان، منصور (۱۴۰۰). تاثیر عوامل اجتماعی-اقتصادی جریان مدرنیته بر خشونت خاموش بین زوجین جوان. *فصلنامه مطالعات راهبردی ورزش و جوانان*، ۲۰(۵۴): ۳۳۷-۳۵۴.
- سروقد، سیروس (۱۳۹۲). بررسی اعتبار و پایایی پرسشنامه دوسوگرایی نگرش نسبت به جنس مخالف در بین دانشجویان منطقه یک دانشگاه آزاد اسلامی. *فصلنامه علمی روشها و مدل‌های روانشناختی*، ۳(۱۲): ۱۱-۲۷.

۰/۸۶ (برای تحقیر در جمع) تا ۰/۹۳ (برای تحقیر) در نوسان بود؛ بنابراین در پژوهش حاضر همسو با پژوهش لارا و همکاران (۲۰۲۱) در مورد پرسشنامه ۴۶ گویه‌ای و پژوهش‌های لویز- سپرو و همکاران (۲۰۱۶) و رودریگز-فرانکو و همکاران (۲۰۱۰) در مورد پرسشنامه ۴۲ گویه‌ای، بیشترین ضریب آلفای کرونباخ به عامل تحقیر اختصاص داشت. همچنین نتایج بررسی روایی سازه پرسشنامه بیانگر روایی همگرا و واگرای مطلوب پرسشنامه بود. در تبیین این یافته می‌توان گفت طبق تعریف دفتر خشونت علیه زنان، خشونت الگویی از تحقیر در روابط بین دو جنس است که از سوی یکی بر علیه دیگری اعمال می‌شود (ساکو، ۲۰۱۸). از طرفی تحقیر عامل زیربنایی همه خشونت‌ها در بستر روابط بین فردی محسوب شده و می‌تواند آسیب‌های فیزیکی و جسمانی متعددی را به قربانی وارد نماید (فمنیا، ۲۰۰۸). بر این اساس یافته پژوهش حاضر مبنی بر اینکه در بین عوامل هشت‌گانه پرسشنامه خشونت در روابط پیش از ازدواج، عامل تحقیر دارای بیشترین ضریب همسانی درونی باشد، قابل توجیه است.

در پژوهش حاضر برای بررسی روایی ملاکی از پرسشنامه جنسیت زدگی (ASI) و مقیاس ارزیابی رابطه (RAS) استفاده شد که نتایج نشان داد بین خشونت در روابط پیش از ازدواج (DVQ⁺) با جنسیت زدگی (ASI) همبستگی مثبت و با رضایت از رابطه (RAS) همبستگی منفی وجود دارد. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت جنسیت زدگی بیانگر نوعی تبعیض و پیش‌داوری نسبت به جنسیت مقابل است (سروقد، ۱۳۹۲) و می‌تواند موجب نفرت یا بدگمانی نسبت به جنس مقابل یا در موارد شدید آزار جنسی و اعمال خشونت علیه وی گردد؛ بنابراین فردی که در پرسشنامه جنسیت زدگی نمره بالاتری کسب می‌کند ممکن است به دلیل دیدگاه تبعیض‌آمیز نسبت به جنس مخالف دست به خشونت علیه شریک زندگی‌اش بزند. همچنین قربانی شدن فرد از سوی شریک زندگی‌اش می‌تواند به‌خودی‌خود موجب افزایش تنفر نسبت به جنس مخالف شده و به‌تبع آن افزایش جنسیت زدگی را در پی داشته باشد. بر این اساس همبستگی مثبت بین خشونت در روابط پیش از ازدواج با جنسیت زدگی قابل توجیه است. در مقابل رضایت از رابطه بیانگر تجربه ذهنی شادکامی و خرسندی شخصی از بودن در رابطه نزدیک با شریک زندگی یا دوست نزدیک است (دهشیری و همکاران، ۱۳۹۵). زمانی که فرد از بودن در کنار شریک زندگی‌اش احساس رضایت می‌کند احتمال اینکه وی را آزار دهد یا از سوی او مورد آسیب قرار گیرد، بسیار کم است. بر این اساس همبستگی منفی بین خشونت در روابط پیش از ازدواج با رضایت از رابطه قابل توجیه است. با توجه به نتایج مطرح شده می‌توان گفت روایی ملاکی پرسشنامه خشونت در روابط پیش از ازدواج مطلوب است، چراکه همبستگی همزمان آن با سازه‌های مشابه (پرسشنامه جنسیت زدگی) مثبت و همبستگی همزمان آن با سازه‌های متضاد (پرسشنامه رضایت از رابطه) منفی و معنادار است.

در مجموع بر اساس یافته‌های پژوهش می‌توان گفت پرسشنامه DVQ⁺ ابزاری مفید و مؤثر برای ارزیابی خشونت در بستر روابط پیش از ازدواج است که توجه به آن در مشاوره‌های پیش از ازدواج و زوج‌درمانی‌ها می‌تواند کارایی مداخلات را افزایش دهد. با این حال این مطالعه یک پژوهش مقطعی، مبتنی

- Aizpitarte, A., Alonso-Arbiol, I., Van de Vijver, F. J., Perdomo, M. C., Galvez-Sobral, J. A., & Garcia-Lopez, E. (2017). Development of a dating violence assessment tool for late adolescence across three countries: The Violence in Adolescents' Dating Relationships Inventory (VADRI). *Journal of Interpersonal Violence, 32*(17), 2626-2646.
- Alonso, M. B., Manso, J. M. M., & Sánchez, M. E. G. B. (2012). Indicators of psychological abuse associated with the length of relationships between couples. *Anales de Psicología/Annals of Psychology, 28*(3), 772-779.
- Alp Yilmaz, F., & Şener Taplak, A. (2021). Relationship between self-esteem, perception of gender and attitudes towards dating violence among university students. *Perspectives in psychiatric care, 57*(2).
- Ames, T. L., Glenn, L. A., & Simons, L. E. (2014). Dating violence: Promoting awareness and mitigating risk through nursing innovations. *Journal of the American Association of Nurse Practitioners, 26*(3), 143-147.
- Benitez Muñoz, J. L., & Muñoz Bandera, J. F. (2014). Análisis factorial de las puntuaciones del CADRI en adolescentes universitarios españoles. *Universitas Psychologica, 13*(1), 175-186.
- Burcham, B., Leachman, M., & Luftman, V. (2023). Relationship and Dating Violence in School-Aged Adolescents. *School Violence and Primary Prevention, 261-293*.
- Courtain, A., & Glowacz, F. (2021). Exploration of dating violence and related attitudes among adolescents and emerging adults. *Journal of interpersonal violence, 36*(5-6), NP2975-NP2998.
- Doan, K. K. (2013). Demographic effects on attitudes toward dating violence and the need for legal protections.
- Femenia, N. (2008). Humiliation Dynamics and A Therapy of Social Action: A Path to Restore Dignity after Domestic Violence. International Institute for the Sociology of Law.
- Fernández-Fuertes, A. A., Fuertes, A., & Pulido, R. F. (2006). Evaluación de la violencia en las relaciones de pareja de los adolescentes. Validación del Conflict in Adolescent Dating Relationships Inventory (CADRI)-versión española. *International Journal of clinical and health Psychology, 6*(2), 339-358.
- Gabster, A., Hall, C. D. X., Pon, A. Y., Millender, E., & Pascale, J. M. (2023). Dating violence prevalence and risk factors among adolescents (14–19 years) in urban public schools in Panama. *The Lancet Regional Health-Americas, 17*, 100383.
- Gerodimos, R. (2022). Humiliation, Shame and Violence: Honor, Trauma and Political Extremism Before and After the 2009 Crisis in Greece. In *International Forum of Psychoanalysis* (Vol. 31, No. 1, pp. 34-45).
- Gjersing, L., Caplehorn, J. R., & Clausen, T. (2010). Cross-cultural adaptation of research instruments: language, setting, time and statistical considerations. *BMC medical research methodology, 10*, 1-10.
- Glick, P., & Fiske, S. T. (1996). The ambivalent sexism inventory: Differentiating hostile and benevolent sexism. *Journal of personality and social psychology, 70*(3), 491.
- Hendrick, S. S. (1988). A generic measure of relationship satisfaction. *Journal of Marriage and the Family, 93-98*.
- Hokoda, A., Ramos-Lira, L., Celaya, P., Vilhauer, K., Angeles, M., Ruíz, S., ... & Mora, M. D. (2006). Reliability of translated measures assessing dating violence among Mexican adolescents. *Violence and victims, 21*(1), 117-127.
- Kline, P. (2013). *Handbook of psychological testing*. Routledge.
- Lara, L., & Gómez-Urrutia, V. (2022). Development and validation of the acceptance of dating violence questionnaire. *Journal of Social and Personal Relationships, 39*(4), 1110-1130.
- Lara, L., & López-Cepero, J. (2021). Psychometric properties of the Dating Violence Questionnaire: Reviewing the evidence in Chilean youths. *Journal of interpersonal violence, 36*(5-6), 2373-2392.
- Lavoie, F., & Vézina, L. (2009). Violence faite aux filles dans le contexte des fréquentations à l'adolescence: élaboration d'un instrument (VIFFA). *Canadian Journal of Community Mental Health, 20*(1), 153-171.
- López-Cepero, J., Fabelo, H. E., Rodríguez-Franco, L., & Rodríguez-Díaz, F. J. (2016). The dating violence questionnaire: Validation of the Cuestionario de Violencia de Novios using a college sample from the United States. *Violence and Victims, 31*(3), 438-456.
- Luo, F., DeGue, S., & Le, V. D. (2022). Estimating from the payer perspective the implementation cost of Dating Matters®: A comprehensive teen dating violence prevention model. *Journal of interpersonal violence, 37*(11-12), NP9144-NP9167.
- Martínez-Gómez, J. A., Bolívar-Suárez, Y., & Yanez-Peñuñuri, L. (2021). Validation of the dating violence questionnaire (DVQ-R) for young Colombian and Mexican adult victims. *Relieve: Revista Electrónica de Investigación y Evaluación Educativa, 27*(2).
- Martz, D. M., Jameson, J. P., & Page, A. D. (2016). Psychological health and academic success in rural Appalachian adolescents exposed to physical and sexual interpersonal violence. *American journal of orthopsychiatry, 86*(5), 594.
- Pepler, D. (2012). The development of dating violence: What doesn't develop, what does develop, how does it develop, and what can we do about it?. *Prevention Science, 13*(4), 402-409.
- Presaghi, F., Manca, M., Rodriguez-Franco, L., & Curcio, G. (2015). A questionnaire for the assessment of violent behaviors in young couples: The Italian version of Dating Violence Questionnaire (DVQ). *PLoS one, 10*(5), e0126089.
- Rodríguez Franco, L., López-Cepero Borrego, J., Rodríguez Díaz, F. J., Bringas Molleda, C., Antuña Bellerín, M. D. L. A., & Estrada Pineda, C. (2010). Validación del Cuestionario de Violencia entre Novios (CUVINO) en jóvenes hispanohablantes: Análisis de resultados en España, México y Argentina. *Anuario de psicología clínica y de la salud, 6*, 45-52.
- Rodríguez-Franco, L., Juarros-Basterretxea, J., Paño-Quesada, S., Herrero, J., & Rodríguez-Díaz, F. J. (2022). Dating Violence Questionnaire for Victimization and Perpetration (DVQ-VP): An interdependence analysis of self-reports. *International journal of clinical and health psychology, 22*(1), 100276.
- Sacco, L. N. (2018). The Violence Against Women Act: Overview, Legislation, and Federal Funding. Congressional Research Service.
- Taquette, S. R., & Monteiro, D. L. M. (2019). Causes and consequences of adolescent dating violence: a systematic review. *Journal of injury and violence research, 11*(2), 137.

- Tarriño-Concejero, L., Gil-García, E., Barrientos-Trigo, S., & García-Carpintero-Muñoz, M. D. L. Á. (2023). Instruments used to measure dating violence: A systematic review of psychometric properties. *Journal of Advanced Nursing*, 79(4), 1267-1289.
- Ureña, J., Romera, E. M., Casas, J. A., Viejo, C., & Ortega-Ruiz, R. (2015). Psychometrics properties of psychological dating violence questionnaire: A study with young couples. *International journal of clinical and health psychology*, 15(1), 52-60.
- Vaughn, M. J., & Matyastik Baier, M. E. (1999). Reliability and validity of the relationship assessment scale. *American Journal of Family Therapy*, 27(2), 137-147.
- Walby, S. (2004). *The Cost of Domestic Violence*. London: Women and Equality Unit (DTI). This is the published version of the paper. This version of the publication may differ from the final published version..
- Wolfe, D. A., Scott, K., Reitzel-Jaffe, D., Wekerle, C., Grasley, C., & Straatman, A. L. (2001). Development and validation of the conflict in adolescent dating relationships inventory. *Psychological assessment*, 13(2), 277.
- World Health Organization. (2021). *Violence against women prevalence estimates, 2018: global, regional and national prevalence estimates for intimate partner violence against women and global and regional prevalence estimates for non-partner sexual violence against women*. World Health Organization.